

При політравмі, яка супроводжується переломами кісток, вибір методу остеосинтезу, його об'єму, терміну виконання залежать від тяжкості загального стану постраждалих, який визначається, в першу чергу, важкістю черепно-мозкових пошкоджень.

Встановлено, що оптимальний термін проведення остеосинтезу – 5 – 7 доба після травмування. Оперативні втручання у більш ранні терміни супроводжуються високою летальністю, зокрема при виконанні втручання у перші 6 годин вона становить 100 %, 12 годин – 50 %, першу - другу добу – 40 %, третю – четверту добу – 20 %. Середній термін репаративної регенерації ушкоджених кісток складає при простих переломах - $32,5 \pm 0,06$ днів, відламкових - $47,9 \pm 5,76$ днів.

При політравмах, які супроводжуються переломами хребта прогностичними ознаками є ступінь неврологічних дефіцитів. В 43 % випадків діагностували II або III ступінь неврологічних розладів, 30 % - IV ступінь, 27 % – V ступінь. В 43 % тварин реєстрували переломи хребців L2/3 и L4/5. Виживаемість при політравмі з переломом хребта складала 50 %.

Профілактика політравм включає в себе: роз'яснювальні та навчальні семінари, консультації, бесіди з господарями тварин; забезпечення оптимальних умов транспортування, утримання і годівлі та їх утримання згідно вимог; систематичний диспансерний огляд; при необхідності - планову кастрацію; при травмуванні - екстрене звернення до спеціалістів ветеринарної медицини.

Висновки. Ознаки полі травми у більшості випадків супроводжуються комбінованим пошкодженням м'яких та щільних тканин, особливості ураження яких є визначаючим фактором для призначення відповідної терапії.

Лікувальні заходи за даної патології повинні бути максимально індивідуалізовані та мати комплексний характер, що дозволить отримати їх високу ефективність.

УДК 619:616-636.7

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОКОАГУЛЯЦІЇ ЗА ХІРУРГІЧНОЇ ПАТОЛОГІЇ У ДРІБНИХ ДОМАШНІХ ТВАРИН

Зіменок С.А., магістрантка

Білий Д.Д., к.вет.н., доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна

e-mail: dmdmbeliv@i.ua

Вступ. На сучасному етапі розвитку медицини та ветеринарної медицини постійно ведуться пошуки нових засобів і методів, що дозволяють зменшити післяопераційні ускладнення. Основним напрямком в цій області є подальше вдосконалення техніки операцій, розробка нових методик оперативних втручань. Це обумовлено упровадженням в хірургію нових технологій, сучасних матеріалів, що дозволяють значно розширити об'єм хірургічних втручань.

Одним з шляхів вдосконалення хірургічних технологій є принципово нова форма з'єднання і герметизації швів в локальній зоні оперативного втручання. Достатньо широке вживання в медицині знайшла високочастотна електрохірургія. Вона застосовується для розтину тканин і зупинки або попередження кровотеч при розсіченні тканин і судин. Практично не використовується шовний матеріал, кліпси, оскільки з'єднання відбувається за рахунок рідного матеріалу зварюваного органу. Зменшення часу операції і відновного періоду, приводять до зменшення витрат на лікарські препарати, у тому числі і на наркотичні засоби.

Однак, слід відзначити, що основні дослідження в області накладання швів проводилися клінічною медициною, відповідно, не враховувалися анатомічні розходження, біологічна стійкість і регенеративні можливості тканин тварин.

Таким чином, проблема застосування нових методів для роз'єднання та з'єднання м'яких тканин за хірургічної патології у дрібних тварин є актуальною і потребує подальшої розробки з метою широкого впровадження у практичну ветеринарну хірургію.

Мета дослідження: визначити ефективність застосування електрокоагуляції за хірургічної патології у дрібних домашніх тварин.

Матеріал та методи дослідження. При проведенні досліджень за хірургічної патології у собак та котів використовували загальноприйнятую техніку хірургічного втручання та електрокоагулятор ЕК-150.

Порівняння ефективності застосування різних способів розсічення та з'єднання тканин базувалось на оцінюванні ймовірності негативного впливу на тканини, термінів перебігу процесів репаративної регенерації операційних ран, ймовірності розвитку післяопераційних ускладнень.

Результати дослідження. Застосування електрохірургічного способу дозволяє скоротити термін проведення хірургічного втручання, забезпечити надійний гемостаз, зменшити крововтрату і кількість післяопераційних ускладнень, що дозволяє рекомендувати його для використання у ветеринарній практиці з метою екстирпації доброякісних неоплазій молочної залози у собак.

Використання електроінструменту за спонтанних злоякісних пухлин молочної залози дозволяє отримати кращі результати, ніж при проведенні втручання за загальноприйнятою методикою, зокрема знизити ймовірність рецидивування з 25 до 10 %; їх виявляли в поодиноких випадках в поряд розташованих м'язових шарах та тканинах молочної залози у ділянці сполучнотканинного рубця.

Застосування електрохірургічного методу за оперативного видалення злоякісних новоутворень молочної залози, забезпечує подовження тривалості життя вдвічі, а також збільшення: медіани тривалості життя з 6 до 12 місяців, відсоток виживаємості (до року – з 50 до 65 %, більше 12 місяців – з 15 до 50 %), тривалість безметастатичного періоду з 3 до 9 місяців і тривалість його з 6 до 12 місяців.

Використання електрокоагулятора за верукозного дерматиту у дрібних домашніх тварин скорочує час проведення оперативного втручання вдвічі (з 30 до 15 хвилин) та тлі значно зменшеного об'єму крововтрати, а в післяопераційний період – оптимізувати перебіг репаративної регенерації на фоні незначно вираженої больової реакції.

Проведення косметичних операцій у цуценят за допомогою електроінструменту дозволяє вдвічі зменшити витрати часу на проведення маніпуляції, забезпечити надійний гемостаз без накладання швів.

При проведенні кастрації різними способами (електровідсікання, формування біологічного вузла із сім'яного канатика, «на лігатуру») у однієї із тварин кожної групи реєстрували кровотечу. Крім того, при застосуванні лігатури (контрольна група) в якості післяопераційних ускладнень діагностували випадіння кукси сім'яного канатика з гнійним її запаленням та реакцію на шовний матеріал. Вказані ускладнення були усунуті і не призвели до летальних випадків.

Проведення кастрації із застосуванням апарату ЕК-150 не спричиняє негативного впливу на організм, супроводжується мінімальним травмуванням тканин сім'яного канатика, характеризується мінімальними ускладненнями, скорочує терміни проведення операції, забезпечує економію шовного матеріалу.

Застосування апарату ЕК-150 при оваріоектомії та оваріогістеректомії скорочує термін оперативного втручання на третину (в середньому з 60 до 40 хвилин) і тим самим знижує

операційний ризик, не спричиняє негативного впливу на організм на загальному та місцевому рівні, його можна рекомендувати для впровадження у лікарську практику.

Результати досліджень ділянки операційного шву при використанні електроінструменту апарату ЕК-150 у собак і кішок при різних оперативних втручаннях, дозволяють стверджувати, що він перебігав повноцінно, при помірному запаленні і завершувався загоєнням за первинним натягом. У всіх тварин краї рани протягом всього післяопераційного періоду рівномірно і щільно стикались, тобто спостерігалася гарна кооптація країв і стінок рани. Запальний набряк у зоні накладення шва виражений незначно, відзначалося помірне ущільнення тканин. Загоєння операційних ран при використанні апарату ЕК-150 настає на 3-4 дні швидше, ніж при використанні традиційного двоповерхового шва.

За результатами гістологічних досліджень у собак і кішок формування сполучнотканинного епітелізованого рубця відбувається в період до 21-го дня. Аналогічні зміни в раневом процесі у контрольних тварин наступають в більш пізній термін.

Застосування апарату ЕК-150 для з'єднання тканин спрощує ушивання лапаротомної рани, підвищує ефективність праці хірурга, дозволяє повністю виключити шовний матеріал. Надійність пропонованого способу закриття операційних ран у дрібних тварин підтверджена результатами випробувань у клінічній практиці

Висновки. Враховуючи отримані результати доцільно рекомендувати електрохірургічний спосіб за новоутворень молочної залози, шкіри та слизових оболонок, а також при проведенні косметичних втручань у собак. Застосування електричного інструменту за хірургічної патології забезпечує отримання кращих результатів лікування, проводити втручання у молодших і старших вікових груп тварин та за критичних станів.

Результати клінічної апробації електрокоагулятора ЕК-150 дозволяють рекомендувати електрохірургічний спосіб для впровадження у практичну діяльність лікарів ветеринарної медицини.

УДК 636.22/28.082.4

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ КОРМОВИХ ФІТОДОБАВОК «ФІТОПАНК» ТА «ФІТОХОЛ» НА ПРОДУКТИВНІСТЬ КОРІВ

Антоненко П.П., д. с.-г. н., професор

Токаренко Н.С., аспірант, Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

Недостатня, неповноцінна годівля корів, відсутність моціону, порушення зоогігієнічних умов утримання, екологічна ситуація є причиною народження фізіологічно неповноцінного молодняка. Тому, за нинішньої кризової ситуації в Україні, у тваринництві застосування кормових фітодобавок з метою підвищення захисних сил організму та продуктивності є актуальним.

Мета роботи. Визначення ефективності застосування кормових фітодобавок «Фітопанк» та «Фітохол» на продуктивність корів та підвищення природної резистентності новонароджених телят.

Матеріали та методи дослідження. Дослідження проводили в умовах ТДВ «Маяк» Тростянецького району Сумської області на коровах сухостійного періоду української бурої молочної породи. Використовували біохімічні методи дослідження сироватки крові тварин та зоотехнічні методи визначення продуктивності. Всі дослідження проводились за